

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29 listopada 2017 roku Budownictwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wniosła o zasądzenie od S. E. P. (...) Co.Ltd. z siedzibą w S., C. kwoty 689 367, 99 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzona kwota stanowi karę umowną z tytułu nie zawarcia z winy pozwanego umowy przyrzeczonej określonej w umowie przedwstępnej, jaką strony zawarły w dniu 27 października 2015 roku.

Na podstawie tej umowy powód zobowiązał się do udostępnienia pozwanemu swoich zasobów.

Pozwany zaś miał przystąpić do przetargu organizowanego przez (...) S.A. z siedzibą w K.. Przedmiotem przetargu była Rozbudowa i modernizacja stacji 750/400/11 kV R. wraz z instalacją urządzeń do kompensacji mocy biernej. Strony miały zawrzeć umowę przyrzeczoną do dnia 24 maja 2017 roku. Jednakże po podpisaniu kontraktu w dniu 12 kwietnia 2017 roku pozwany zaproponował powodowi obniżenie wynagrodzenia ustalonego w umowie przedwstępnej o 25 %, na co ten nie mógł wyrazić zgody.

Pozwany uchylał się od zawarcia umowy przyrzeczonej, pomimo wzywania go przez powoda i pomimo chęci znalezienia kompromisu. Jednocześnie strony w umowie przedwstępnej ustaliły karę umowną w wysokości 3 % wynagrodzenia netto ustalonego w umowie przedwstępnej, czyli kwoty 22 978 932,92 złote netto.

(pozew k. 3 – 7)

W dniu 20 lutego 2018 roku pozwany złożył odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Pozwany nie kwestionował okoliczności zawarcia przez strony umowy przedwstępnej, jak również jej postanowień. Przyznał również, iż w wyniku rozstrzygnięcia przetargu w dniu 24 lutego 2017 roku zawarł ze spółką (...) S. A. umowę numer (...).

Pozwany zakwestionował natomiast, aby do nie zawarcia umowy przyrzeczonej miało dojść z jego winy.

Wskazał, iż przyczyną nie zawarcia tej umowy było stanowisko powoda. Wskazał, iż w toku negocjacji prowadzonych po zawarciu umowy z inwestorem wyszły na jaw różnice odnośnie tego, jakiego zakresu prac spodziewał się w ramach zaproponowanej ceny powód a jakiego pozwany. Pojawiły się pierwsze oznaki wycofywania się przez powoda z zakresu prac uwzględnionych w umowie przedwstępnej oraz próby rozkładania na wielu innych podwykonawców wykonania zaoferowanego zakresu prac.

Pozwany przyznał, iż w konsekwencji zwrócił się firm konkurencyjnych względem powoda w celu uzyskania ofert na prace z zakresu budownictwa elektroenergetycznego i ogólnego objętych umową przedwstępną zawartą z powodem. Oferty konkurencji zawierały szerszy zakres prac spełniający wymagania zamawiającego, przy czym oferty te były również istotnie niższe cenowo. Wobec wykrycia błędu, co do treści zawartej przez strony umowy przedwstępnej oświadczeniem z dnia 6 lutego 2018 roku pozwany uchylił się od skutków prawnych oświadczenia woli zawartego w umowie przedwstępnej. Okoliczności te skutkują, w ocenie pozwanego brakiem podstaw do zapłaty kary umownej.

Nadto pozwany podniósł, iż powód w dokonanej wycenie istotnie zawyżył ceny oferowanych towarów i świadczonych usług. Zaproponowane przez powoda ceny były dalekie od rynkowych a określenie ich na tak wysokim poziomie nie było niczym uzasadnione.

W ocenie pozwanego takie działanie powoda wypełnia znamiona czynu nieuczciwej konkurencji określonego w art. 15 ust.1 pkt 3 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji a mianowicie utrudniania dostępu do rynku poprzez rzeczowo nieuzasadnione, zróżnicowane traktowanie niektórych klientów.

Zawarcie umowy przedwstępnej na warunkach cenowych określonych przez powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami stanowi jednocześnie działanie niezgodne z zasadami współzycia społecznego i z tego powodu ta czynność prawna jest nieważna z mocy art. 58 par. 2 kc.

Pozwany wskazał ponadto na wygórowanie zastrzeżonej w umowie przedwstępnej kary umownej, wniósł o oddalenie powództwa na podstawie art. 5 kc., ewentualnie o jej miarkowanie.

(odpowiedź na pozew k. 458 – 473)

W piśmie z dnia 2 maja 2018 roku stanowiącym odpowiedź na odpowiedź na pozew powód podniósł m. in. zarzut wygaśnięcia uprawnienia do uchylenia się od skutków prawnych złożonego oświadczenia o zawarciu umowy przedwstępnej najpóźniej z dniem 23 czerwca 2017 roku z uwagi na upływ 1 rocznego terminu na jego złożenie z art. 88 par 2 kc. w zw.z.art. 84 par 1 kc. jak i ewentualnie nieskuteczność złożonego oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli. W piśmie tym pełnomocnik powoda złożył nadto wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości według norm przepisanych. (pismo k. 541 – 550)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 października 2015 roku w W. pomiędzy stronami zawarta została umowa przedwstępna. Wykonawca, czyli S. E. P. (...) Co. Ltd. oświadczył, iż zamierza przystąpić do przetargu organizowanego przez (...) S. A. którego przedmiotem jest Rozbudowa i modernizacja stacji 750/400/110 kV wraz z instalacją urządzeń do kompensacji mocy biernej. (...) S.A. oświadczył, iż posiada odpowiednie zasoby, doświadczenie i wiedzę do wykonania części zadania, o jakim mowa w zakresie oraz terminach zgodnych z załączonymi do niniejszej umowy: ofertą S. i SIWZ do przetargu.

S. zobowiązał się w terminie 5 dni od dnia zawarcia niniejszej umowy do przekazania wykonawcy kopii dokumentów (referencji) potwierdzających dysponowanie zasobami, o jakich mowa tj. dysponowania referencjami i odpowiednim zasobem ludzkim, o jakim mowa w SIWZ do przetargu wymaganym przez (...) S. A. Przed przystąpieniem do przetargu Wykonawca zobowiązał się zapoznać ze wszystkimi dokumentami wskazanymi w par. 2 ust 1.

W przypadku wykorzystania tych dokumentów do przetargu Wykonawca oświadczył, iż nie wnosi do wskazanych dokumentów zastrzeżeń i uznaje je za prawidłowe oraz kompletne.

Pod warunkiem złożenia przez Wykonawcę najkorzystniejszej oferty i wygrania przetargu, wykonawca zobowiązuje się złożyć do Inwestora wniosek o akceptację S., jako podwykonawcę dla wykonania części zadania, w zakresie zgodnym z niniejszą umową.

Pod tym samym warunkiem Strony zobowiązały się, nie później niż w terminie 3 miesięcy od podpisania umowy przez Wykonawcę z Inwestorem, do zawarcia umowy podwykonawczej w formie pisemnej, na podstawie, której Wykonawca powierzy S. wykonanie części zadania, o jakiej mowa w par. 1 ust. 2 (zwanej Umową przyrzeczoną) w terminach i na warunkach zgodnych z ofertą S. (załącznik numer 2) Umowa przyrzeczona nie może zawierać warunków mniej korzystnych dla S. niż wynikających z SIWZ do Przetargu. Jednocześnie strony zgodnie oświadczyły, że jeżeli nie dojdzie do zawarcia umowy przyrzeczonej z przyczyn leżących wyłącznie po jednej ze stron, strona ta zapłaci drugiej stronie karę umowną w wysokości 3 % kwoty wynagrodzenia netto określonej w par. 3 niniejszej umowy. Umowa sporządzona została w dwóch wersjach językowych (angielskiej i polskiej) - (umowa k. 19 – 22)

Przed zawarciem przedmiotowej umowy (...) S.A. w dniu 12 października 2015 roku przedstawił S. E. pisemną ofertę dla zadania Rozbudowa i modernizacja stacji 750/400/110 Kv R. wraz z instalacją urządzeń do kompensacji mocy

biernej. Oferta obejmowała realizację części prac. Zakres prac oferowanych przez S. oraz harmonogram i warunki płatności stanowiły załączniki do oferty. (oferta S. k. 272, wraz z załącznikami k. 273 – 355)

W dniu 24 lutego 2017 roku w K. pomiędzy (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w K., jako Zamawiającym a S. E. P. (...), Co. Ltd. jako Wykonawcą zawarta została umowa o udzielenie zamówienia pod nazwą Rozbudowa i modernizacja stacji 750/400/110kV R. wraz z instalacją urządzeń do kompensacji mocy biernej.

Zgodnie z treścią tej umowy Zamawiający zamawia a Wykonawca zobowiązuje się w terminie i na zasadach ustalonych w umowie zrealizować zamówienie zgodnie z umową, wymogami prawa i zasadami wiedzy technicznej.

Za wykonanie przedmiotu umowy Wykonawca otrzymać miał wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 78.400 000 złotych powiększone o podatek VAT.

Umowa przewidywała możliwość zatrudnienia podwykonawców za zgodą i akceptacją Zamawiającego.

(umowa k. 356 – 393, zeznania świadka P. W. k. 687 – 689, nagranie 00;56;46. Świadka K. Z. k. 689 – 690, nagranie 01; 20; 20, świadka P. P. k. 739 – 739 odwrót, nagranie 00; 27; 09- 00; 46; 31, G. R. k. 739 – 740, nagranie 00; 46; 31 01; 09; 20, G. L. k. 740 741. nagranie 01;09;20 – 01;57;19)

W korespondencji prowadzonej przez pozwanego z Zamawiającym tj. (...) Spółką Akcyjną na etapie poprzedzającym udzielenie zamówienia S. E. P. wskazywał na zamiar, już na etapie postępowania przetargowego powierzenia kluczowych prac w/w przetargu w całości (...) S. A. , który udostępnił Wykonawcy swoje zasoby, doświadczenie oraz wiedzę (niekwestionowane przez Zamawiającego) jak również ofertę wykonania tych prac oraz całkowitej rezygnacji z ich wykonawstwa przez (...). (korespondencja k. 394)

W korespondencji mailowej skierowanej do (...) S.A. reprezentowanego przez T. D. przez J. J. (1) reprezentującego S. E. P. wskazano, iż z uwagi na sprawdzenie ofert S. i dokonaniu rekalkulacji budżetu cena robót podwykonawczych ustalona w umowie przedwstępnej musi ulec obniżeniu o minimum 25 % zgodnie z załączoną do pisma tabelką, co pozwoli na pokrycie kosztów projektu. Wobec niewyrażenia zgody na proponowane obniżenie ceny dla (...) S.A. J. J. (1) poinformował, iż zamierza złożyć zapytanie ofertowe innym dostawcom na polskim rynku.

(korespondencja mailowa k. 400, tabela k. 397 – 399, korespondencja mailowa k. 403, zeznania świadka P. W. k. 687 – 689, nagranie 00;56;46. świadka K. Z. k. 689 – 690, nagranie 01; 20; 20, świadka P. P. k. 739 – 739 odwrót, nagranie 00; 27; 09- 00; 46; 31, G. R. k. 739 – 740, nagranie 00; 46; 31 01; 09; 20, G. L. k. 740 741. nagranie 01;09;20 – 01;57;19)

W dniu 15 września 2015 roku po zapoznaniu się z treścią ogłoszenia o zamówieniu oraz Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia obowiązującą w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego (...) z siedzibą w M. zobowiązał się do udostępnienia S. E. P. C. Co. Ltd. posiadanych przez przedsiębiorstwo zasobów niezbędnych do realizacji zamówienia, w szczególności zobowiązał się do wspierania Wykonawcy we wszystkich aspektach, związanych z wiedzą i doświadczeniem w zakresie budowy lub modernizacji, co najmniej 5 pól o napięciu 220 KV lub 400 kV na rozdzielni napowietrznej prądu przemiennego. (...) zobowiązał się również do świadczenia usług montażowych i budowlanych w wyżej wymienianym zakresie.

(zobowiązanie k. 595 – 595 odwrót)

Oświadczenia podobnej treści złożyły również wobec (...) inne firmy. (601 – 655)

W dniu 15 maja 2017 roku (...) Spółka Akcyjna zwróciła się z pisemnym wnioskiem do S. E. P. o zawarcie umowy przyrzeczonej (umowy o podwykonawstwo).

Wskazał również, iż umowa przyrzeczona nie może zawierać warunków mniej korzystnych dla S. niż wynikające z SIWZ do przetargu. Do pisma załączono harmonogram rzeczowo – finansowy dla umowy przyrzeczonej. (pismo z załącznikiem k. 405 – 430)

W dniu 25 maja 2017 roku powód zwrócił się z kolejnym pismem do pozwanego wzywając do zawarcia umowy przyrzeczonej (umowy o podwykonawstwo) w ostatecznym terminie 14 dni wskazując, iż termin do zawarcia umowy przyrzeczonej upłynął w dniu 24 maja 2017 roku. Jednocześnie powód zastrzegł, iż po upływie tego dodatkowego terminu będzie uprawniony do odstąpienia od umowy przedwstępnej oraz do żądania od pozwanego (...) zapłaty kary umownej w wysokości 689 367,99 złotych na podstawie par 4 umowy przedwstępnej.

(pismo k. 437 – 438, dowód nadania k. 442)

W dniu 11 sierpnia 2017 roku wobec nie zawarcia umowy przyrzeczonej powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 689.367,99 złotych wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia z tytułu kary umownej wynikającej z zawartej umowy przedwstępnej z dnia 27 października 2015 roku w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, z zastrzeżeniem, iż po bezskutecznym upływie terminu do zapłaty wystąpi na drogę postępowania sądowego. (pismo k. 443, dowód nadania k. 445)

W dniu 6 lutego 2018 roku pozwany wystosował do powoda pismo zawierające oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych umowy przedwstępnej z dnia 27 października 2015 roku.

W piśmie tym działający w imieniu pozwanego J. J. (1) oświadczył, iż na podstawie art. 84 par 1 i 2 Kc uchyła się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w umowie przedwstępnej z dnia 27 października 2015 roku z uwagi na błąd istotny, co do treści czynności prawnej po stronie (...) wywołany z winy spółki Budownictwo (...) S. A. W uzasadnieniu powyższego oświadczenia stwierdzono, iż S. w celu zawarcia umowy przedwstępnej z dnia 27 października 2015 roku celowo wywołał po stronie (...) mylne przekonanie, że zakres prac objętych ofertą (...) jest pełny i zapewnia realizację inwestycji w sposób technologicznie oraz technicznie prawidłowy i uzasadniony gwarantujący zapewnienie funkcjonalności obiektu elektroenergetycznego najwyższych napięć, który w ramach prowadzonej rozbudowy i modernizacji pozostawać powinien, jako obiekt funkcjonujący w Krajowej Sieci Elektroenergetycznej, a w konsekwencji, że odzwierciedla on założenia (...), jako Generalnego Wykonawcy zadania inwestycyjnego. Jak się okazało już w toku realizacji zadania, oferta S. nie obejmowała części prac z zakresu budownictwa elektroenergetycznego i ogólnego w sposób technologicznie poprawny, adekwatny do możliwości realizacji inwestycji na obiekcie będącym pod napięciem 400 i 110 kV w trakcie realizacji inwestycji.

Wobec powyższego (...) nie ma możliwości dokładnego określenia odpowiedzialności S. na etapach realizacji poszczególnych prac oraz w fazie testów i rozruchów.

Nadto pozwany wskazał, iż prace odbywać się będą na czynnym obiekcie i będą podlegały surowemu reżimowi zachowania bezpieczeństwa, przez co wszystkie czynności wykonywane w ramach robót elektrycznych i budowlanych będą musiały przebiegać równocześnie i być wykonywane przez jednolite zespoły robocze, co również wymagane jest na etapie testów i rozruchów elementów stacyjnych. Szczególne znaczenie w kontekście braku zachowania kompleksowości technologicznej w ofercie S. ma brak zapewnienia prac demontażowych, które będą musiały być wykonywane poprzez demontaż poszczególnych elementów i montaż na ich miejsce nowych przy zachowaniu reżimu prowadzenia prac w sposób równoczesny przy zapewnieniu bezpieczeństwa elektroenergetycznego obiektu, w tym Krajowej Sieci Elektroenergetycznej w tej części kraju. Powyższe prowadzi do wniosku, że oświadczenie woli (...) przy zawarciu umowy przedwstępnej z dnia 27 października 2015 roku złożone zostało wadliwie.

(oświadczenie k. 484 – 485, dowód nadania k. 486)

Po podpisaniu umowy z (...) S. E. P. zaczął poszukiwać innych podwykonawców. Z przedstawionych ofert wynikało, iż można pozyskać oferty cenowe niższe od oferty S. o około 20 – 30 %.

(zeznania świadka A. R. k. 685 – 686, nagranie 00;14;41 – 00;56;39)

Wskutek nie dojścia do skutku kontraktu z pozwanym powód poniósł straty finansowe z racji tego, że planując realizację dużego kontraktu nie pozyskiwał innych zamówień z rynku nie osiągnął również zysku planowanego na poziomie około 8 % wartości kontraktu.

(zeznania świadka P. P. k. 739 – 739 odwrót, nagranie 00;27;09- 00;46;31)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił przede wszystkim na podstawie złożonych do akt sprawy przez strony dokumentów prywatnych, których treść, wiarygodność i moc dowodowa nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

Dodatkowo podstawą ustaleń faktycznych są zeznania powołanych w uzasadnieniu świadków strony powodowej. Zeznania te są spójne, logiczne, potwierdzają się wzajemnie, potwierdzają one również okoliczności faktyczne wynikające z powołanych przez sąd dokumentów. Sąd odmówił wiary zeznaniom świadka J. J. (2) w tym zakresie, w jakim pozostają one w sprzeczności z treścią przedłożonych do akt sprawy dokumentów, tj., co do okoliczności, iż umowa przedwstępna wyłączała korzystanie przez S. z podwykonawców, jak również, iż powód podjął się wykonanie całego zakresu prac objętych kontraktem głównym. Zeznania te pozostają w rażącej sprzeczności z treścią dokumentów w postaci umowy przedwstępnej, oferty złożonej przez S., harmonogramu rzeczowo – finansowego, jaki spółka (...) przedłożyła pozwanemu przed zawarciem umowy przedwstępnej. Sąd odmówił również wiary zeznaniom świadka, co do tego, iż przyczyną nie zawarcia umowy przyrzeczonej była okoliczność wycofania się przez powoda z części prac, jak również okoliczność, iż (...) miał zamiar wykonywać umowę przy udziale podwykonawców. Z treści korespondencji mailowej pomiędzy stronami, potwierdzonej również w zeznaniach świadków zgłoszonych przez stronę powodową wynika w sposób jednoznaczny, iż powodem nie dojścia do skutku umowy przyrzeczonej było działanie pozwanego polegające na zażądaniu od powoda znaczącego obniżenia ceny (o 25% wartości kontraktu) w stosunku do ustaleń zawartych w umowie przedwstępnej.

Świadek J. J. (2) rozmija się z prawdą również, co do okoliczności, iż umowa przedwstępna była przedstawiona mu do podpisania wyłącznie w polskiej wersji językowej.

W ocenie sądu zeznania świadka są niewiarygodne i stanowią jedynie próbę pominięcia tych okoliczności faktycznych, z którymi wiązałyby się dla pozwanego negatywne konsekwencje prawne. Są one również w sposób oczywisty sprzeczne z całym praktycznie pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

„Choć odpowiedzialność dłużnika z tytułu kary umownej za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nie jest uwarunkowana poniesieniem przez wierzyciela szkody, to jest uwarunkowana pozostałymi przesłankami odpowiedzialności kontraktowej przewidzianej w art. 471 KC. Kara umowna stanowi odszkodowanie umowne i przysługuje wierzycielowi jedynie wtedy, gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy jest następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Innymi słowy zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się z zakresem ogólnej odpowiedzialności kontraktowej dłużnika, który zwolniony jest od obowiązku zapłaty kary, gdy wykaże, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania było następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Oznacza to, że przesłanką dochodzenia zapłaty kary umownej jest wina dłużnika w postaci, co najmniej niedbalstwa. „ tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 27 września 2013 r. CSK 748/12) opubl. Biuletyn SN 2013/11.

W zawartej umowie przedwstępnej strony zgodnie oświadczyły, że jeżeli nie dojdzie do zawarcia umowy przyrzeczonej z przyczyn leżących wyłącznie po jednej ze stron, strona ta zapłaci drugiej stronie karę umowną w wysokości 3 % kwoty wynagrodzenia netto określonej w par. 3 niniejszej umowy.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wskazuje, iż do nie zawarcia umowy przyrzeczonej (umowy o podwykonawstwo) doszło z przyczyn leżących po stronie pozwanej spółki a mianowicie z powodu poszukiwanie przez tą spółkę po zawarciu kontraktu z (...), innych podwykonawców przy jednoczesnym narzuceniu im niższych cen niż przedstawione w ofercie S. i zaakceptowane przez pozwanego poprzez zwanie umowy przedwstępnej.

Z dokonanych przez sąd ustaleń faktycznych wynika w sposób jednoznaczny, iż przyczyną nie dojścia do skutku umowy przyrzeczonej były działania strony pozwanej polegające na próbie skłonienia powoda do obniżenia ustalonego w umowie przedwstępnej wynagrodzenia. Wynika to z treści korespondencji mailowej kierowanej przez J. J. (3) do powodowej spółki, w której żąda on udzielenia upustu w wysokości 25 % wynagrodzenia umownego. Wynika to również z treści zeznań A. R., która przyznała, iż po zawarciu kontraktu z (...) pozwany poszukiwał innych podwykonawców i znalazł oferty niższe cenowo o około 20 – 30 % względem oferty powoda.

Tego rodzaju działanie było jednakże nielojalne wobec kontrahenta (...) S. A. i stanowiło naruszenie postanowień umowy przedwstępnej. Zgodnie z postanowieniami umowy przedwstępnej umowa przyrzeczona nie może zawierać warunków mniej korzystnych dla S. niż wynikających z SIWZ do Przetargu. Pozwany nie miał, zatem podstaw do żądania od powoda obniżenie wynegocjowanej uprzednio ceny o 25 %. Tego rodzaju działanie stanowi naruszenie postanowień umownych.

Nadto jedynym warunkiem zawarcia umowy przyrzeczonej było pozyskanie zamówienia i zawarcie kontraktu z Inwestorem (...). Warunek ten ziścił się w dniu 24 lutego 2017 roku.

Zgodnie z postanowieniami umowy przedwstępnej w terminie 3 miesięcy od tej daty strony powinny zawrzeć umowę o podwykonawstwo.

Pozwany uchylał się od zawarcia umowy przyrzeczonej i w toku niniejszego postępowania nie wykazał żadnych innych, leżących po stronie powoda lub też niezależnych od stron przyczyn, dla których do zawarcia umowy przyrzeczonej nie doszło i to pomimo kilkakrotnego wzywania pozwanego do tego przez powoda.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza podnoszonych przez pozwanego okoliczności, iż to powód wycofywał się z zawartej umowy bądź też dążył do ograniczenia zakresu prac, jakie miał wykonać. Żaden z przeprowadzonych w toku postępowania dowodów okoliczności tej nie potwierdził.

Jednocześnie, jako całkowicie gołosłowne i nieudowodnione ocenić należy twierdzenia pozwanego, co do tego, iż w umowie przedwstępnej powód zobowiązał się do wykonania całości prac objętych kontraktem.

Twierdzenia te są w oczywisty sposób sprzeczne z treścią oferty. Zakres prac oferowanych przez S. oraz harmonogram i warunki płatności stanowili załączniki do oferty. (oferta S. k. 272, wraz z załącznikami k. 273 – 355) W dokumentach tych wyraźnie wskazano zakres prac wyłączony z oferty (...) S. A.

Sprzeczność ta jest tym bardziej oczywista, jeśli uwzględni się i tą okoliczność, iż umowa z inwestorem przewidywała wynagrodzenie dla Wykonawcy(S. E. P.) w wysokości 78 400 000 złotych plus VAT. Zaś wynagrodzenie (...) S. A. przewidziane w umowie przedwstępnej wynosić miało niespełna 23 000 000 złotych. Z oczywistych, zatem względów prace o tej wartości nie mogły i obejmować całości zakresu kontraktu.

Nadto w ofercie powoda nie było robót o charakterze budowlanym. (...) S. A. jak wynika z zeznań zgłoszonych na te okoliczność świadków robót tego rodzaju nigdy nie wykonuje, posilkując się w tym zakresie podwykonawcami. Jest specjalistyczną firmą z zakresu robót elektroenergetycznych.

Jednocześnie umowa (kontrakt główny) z dnia 24 lutego 2017 roku przewidywała możliwość zatrudnienia podwykonawców. Umowa przyrzeczona miała być zawarta na warunkach zgodnych z ofertą przedstawioną przez (...) S.A. przed zawarciem umowy przedwstępnej.

Wobec powyższych okoliczności, jako nieudowodnione sąd uznał twierdzenia pozwanego, co do tego, iż do zawarcia umowy przyrzeczonej nie doszło z przyczyn leżących po stronie powoda.

Z tych samych względów, jako całkowicie bezzasadne sąd ocenił twierdzenia pozwanego, co do działania pod wpływem błędu, co do treści czynności prawnej – złożenia oświadczenia o zawarciu umowy przedwstępnej. Złożone w piśmie z dnia 6 lutego 2018 roku oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych tegoż oświadczenia ocenić należy, jako całkowicie bezskuteczne.

Zgodnie z treścią przepisu art. 84 kc. w razie błędu, co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo, gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej.

Można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). (par. 2 art. 84 KC)

W art. 84 KC chodzi o sytuację, gdy człowiek (strona, osoba prawna) dokonuje czynności prawnej, żywiąc jakieś błędne wyobrażenie, co do rzeczywistości. Dla oceny błędu miarodajna jest chwila składania przez błędzącego oświadczenia woli. Jak wskazano w wyr. WSA w Gliwicach z 25.9.2009 r. (...) SA/GI 631/09, L.) hipotezą art. 84 § 1 KC objęte jest pozostawanie pod wpływem błędu w momencie składania oświadczenia woli, a nie wprowadzenie się dopiero w tym momencie w stan fałszywego wyobrażenia. Przesądza o tym sformułowanie w art. 84 § 1 KC "w razie błędu", co należy tłumaczyć jako "w razie istnienia błędu" w chwili składania oświadczenia woli. W konkretnej sytuacji mogą to być czas i miejsce zbieżne z podejmowaniem czynności prawnej, ale zbieżność tego rodzaju nie jest w art. 84 § 1 KC wymagana.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, iż strona pozwana nie udowodniła podstawowej przesłanki warunkującej możliwość powołania się na opisaną w cytowanym przepisie wadę oświadczenia woli w postaci pozostawania w momencie zawierania umowy przedwstępnej w jakimkolwiek mylnym przeświadczeniu o treści i znaczeniu tej czynności (zawarcia umowy przedwstępnej)

Wszystkie istotne okoliczności dotyczące zawarcia tej umowy a następnie zawarcia umowy przyrzeczonej zostały bowiem jasno określone w przedstawionej przez powoda ofercie i innych dokumentach przedłożonych pozwanemu przed zawarciem umowy przedwstępnej.

Przede wszystkim zaś strona pozwana nie udowodniła w trakcie procesu, aby istniała jakakolwiek rozbieżność pomiędzy treścią umowy przedwstępnej a rzeczywistością, co do zakresu prac przyjętych przez powoda do wykonania.

Z treści przedłożonych wraz z ofertą dokumentów wynika w sposób jasny i jednoznaczny zakres prac, jakie podejmował się wykonać powód. Brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż kiedykolwiek zobowiązywał się on wobec pozwanego do wykonania pełnego zakresu prac objętego umową z Inwestorem. Brak też jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, że powód kiedykolwiek wywoływał tego rodzaju przekonanie u pozwanego.

Wraz z ofertą powód przedłożył, bowiem pozwanemu zakres prac i warunki płatności. (k. 273 – 298) Z dokumentu tego (sporządzonego również języku angielskim) wynika jednoznacznie zakres prac przyjęty do wykonania przez powoda.

Pozwany, jako podmiot profesjonalny w przypadku jakichkolwiek wątpliwości czy niejasności z tym związanych winien i miał możliwość poczynić z kontrahentem szczegółowe ustalenia i kwestie te wyjaśnić. Jeśli tego zaniedbał

oznacza to tylko tyle, iż kwestia ta nie budziła żadnych wątpliwości. Nie można, zatem mówić o jakimkolwiek błędzie po stronie pozwanego w momencie zawarcia umowy przedwstępnej (a zgodnie z przytoczonym wyżej przepisem ta chwila jest chwilą miarodajną dla oceny stanu świadomości strony powołującej się na błąd istotny) a już z całą pewnością nie można zasadnie wywodzić spowodowania jakiegokolwiek błędu przez powoda.

Okoliczności, jakie ewentualnie wystąpiłyby a odnoszące się do czasu po zawarciu umowy przedwstępnej i po zawarciu kontraktu głównego z inwestorem nie mogą być oceniane w kategoriach błędu odnoszącego się do oświadczenia woli o zawarciu tejże umowy.

Przedstawiony przez stronę pozwaną materiał dowodowy nie daje podstaw do ustaleń, iż to powód, w jakikolwiek sposób uchylał się od zawarcia umowy przyrzeczonej lub dążył do zmiany jej postanowień względem oferty i przedstawionych pierwotnie pozwanemu warunków kontraktu.

Czynił to wyłącznie pozwany domagając się od powoda obniżenia wynagrodzenia ustalonego w umowie przedwstępnej o 25 %.

Okoliczności te wskazują jasno, iż faktycznym powodem uchylecia się przez pozwanego od zawarcia umowy podwykonawczej z powodem była chęć maksymalizacji zysku poprzez znalezienie po pozyskaniu zamówienia po zawarciu umowy z inwestorem innych, tańszych względem powoda podwykonawców.

W ustalonym przez sąd stanie faktycznym sprawy brak również jakichkolwiek podstaw prawnych i faktycznych do przypisywania powodowi praktyk nieuczciwej konkurencji.

To raczej działania pozwanego znacząco jednak rozmija się z zasadami uczciwości kupieckiej jak również pozostaje w sprzeczności z zasadą pacta sunt servanda.

Pozwany zawarł, bowiem umowę przedwstępną z powodem, na jej podstawie pozyskał kontrakt od Inwestora następnie nie wywiązał się z zawartej uprzednio umowy przedwstępnej, próbując zmusić kontrahenta do znaczącego obniżenia ustalonego w umowie wynagrodzenia.

W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody.(art. 484 par 1 KC)

Wobec powyższych okoliczności sąd uwzględnił żądanie zasądzenia kary umownej w wynikającej z umowy przedwstępnej wysokości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty określonej w wezwaniu do zapłaty z dnia 11 sierpnia 2017 roku.

Jednocześnie sąd nie znalazł podstaw do wnioskowanego przez pozwanego miarkowania kary umownej.

Zgodnie z treścią przepisu art. 484 par 2 KC, jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana. Pierwszą z wskazanych przesłanek miarkowania kary umownej jest wykonanie zobowiązania w znacznej części.

Okoliczność ta w sprawie nie występuje. Pozwany bowiem nie wykonał w całości zobowiązania wynikającego z zawarcia umowy przedwstępnej. Ustawodawca przewidział, że zastrzeżona kara umowna może okazać się rażąco wygórowana i również z tej okoliczności uczynił przesłankę miarkowania.

Zważywszy jednakże na relacje pomiędzy wysokości wynagrodzenia pozwanego wynikającego z kontraktu z Inwestorem (78 400 000 złotych i VAT) a karą umowną wynoszącą niespełna 700 000 złotych brak podstaw do uznania, iż kara umowna dochodzona przez powoda jest karą rażąco wygórowaną.

O odsetkach ustawowych od dochodzonej należności sąd orzekł na podstawie przepisu art. 481 par 1 i kac.

Zgodnie z powołanym przepisem, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Jeżeli stopa odsetek nie była z góry oznaczona należą się odsetki ustawowe.

Zgodnie z treścią przepisu art. 455 kc. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

W przedmiocie kosztów procesu sąd – na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. – orzekł z zastosowaniem zasady odpowiedzialności za wynik sprawy, zasądzając je w całości od pozwanej, jako przegrywającej spór

Na koszty procesu powoda składały się koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu w wysokości 34. 469 złotych, oraz koszty zastępstwa procesowego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 10.800 złotych (por. § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2018 roku poz. 1800 ze zmianami) i opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych.

Jednocześnie sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia wynagrodzenia pełnomocnika w podwójnej wysokości stawki minimalnej. Nie uzasadnia tego ani charakter, ani stopień skomplikowania sprawy, czy też czas jej trwania.